

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-06-14 Nr. (37.1-32E)3-

Į 2018-12-05 protokolo Nr. 53 3 kl.

2021-04-27 TAPS protokolo Nr. 17 7
kl.

DĖL VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ PERTVARKOS IR VALDYMO CENTRALIZAVIMO PRIEMONIŲ PLANO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, įgyvendindama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, V misijos (prioriteto) 5.6 Vyriausybės programos projekto „Optimali valstybės įmonių ir viešojo valdymo sistema“ 5.6.1 darbą – *atnaujinti Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planą ir numatyti valstybės įmonių pertvarkymą į kitos teisinės formos juridinius asmenis, valstybės valdomų bendrovių, vykdančių tik komercinę veiklą ir konkuruojančių su privataus kapitalo bendrovėmis, akcijų privatizavimą, taip pat valstybės valdomas bendroves, kurių vertybinius popierius būtų siūloma įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje*, teikia atnaujintą Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planą (toliau – Planas)

Atnaujintas Planas svarstytas Vyriausybės 2021 m. balandžio 27 d. tarpinstituciniame pasitarime (protokolo Nr. 17, 7 klausimas), kuriuo pasiūlyta Ekonomikos ir inovacijų ministerijai įvertinti Vyriausybės kanclerės, Vidaus reikalų ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Teisingumo ministerijos, Ministro Pirmininko patarėjo R. Žyliaus ir Ministro Pirmininko patarėjo V. Navicko pastabas ir pasiūlymus bei Planą svarstyti Vyriausybės pasitarime. Ekonomikos ir inovacijų ministerija organizavo darbo pasitarimus su Aplinkos, Susisiekimo, Teisingumo, Vidaus reikalų ir Žemės ūkio ministerijomis dalyvaujant viceministrams, ministerijų kancleriams ir specialistams, kurių metu buvo aptariamos ir derinamos atskiros Plano priemonės dėl valstybės valdomų įmonių pertvarkymo ar akcijų privatizavimo. Įvertinus pasitarimų rezultatus, dabar teikiamas patikslintas Planas.

2018 m. vasarą Lietuvai tapus Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) nare, Bendrovių valdysenos komiteto (toliau – Komitetas) ir Komiteto Valstybės nuosavybės ir privatizavimo praktikų darbo grupės (toliau – Darbo grupė) posėdžiuose kartu su pritarimu dėl Lietuvos bendrovių valdysenos atitikties EBPO Bendrovių valdysenos principams ir EBPO Valstybės valdomų įmonių valdysenos gairėms nuspręsta, praėjus dvejiems metams po Lietuvos įstojimo į EBPO, atlikti EBPO rekomendacijų Lietuvai bendrovių valdysenos srityje įgyvendinimo peržiūrą. Viena iš prioritetinių rekomendacijų – „Supaprastinti VVI teises ir korporatyvines formas“. 2018 m. sausio 30 d. Ūkio ministerija rašte Komiteto ir Darbo grupės pirmininkams nurodė, kad Lietuvoje veikia 10 valstybės įmonės teisinę formą turinčių juridinių

asmenų, vykdančių komercinę veiklą, kurie bus pertvarkyti į kitos teisinės formos juridinius asmenis. Komiteto ir Darbo grupės ekspertai, atliekantys EBPO rekomendacijų įgyvendinimo peržiūrą, minėtą prioritetinę rekomendaciją laiko neįgyvendinta. EBPO Sekretoriatas savo pranešime apie tai, kaip Lietuva įgyvendina stojimo peržiūros rekomendacijas bendrovių valdysenos srityje, pažymi, kad *Lietuvoje valstybės valdomų įmonių mastas yra per didelis ir yra vienas didžiausių EBPO, todėl reikia aiškos strategijos, kuri pagrįstų valstybės nuosavybės reikalingumą valstybės valdomose įmonėse*. Taip pat pranešime nurodo, kad *keturios stambios transporto sektoriuje veikiančios valstybės įmonės kartu su valstybės įmone Turto banku lieka Plane, tačiau jų pertvarkos atidėtos atitinkamai iki 2022 m. ir 2024 m. pabaigos*. EBPO Sekretoriato 2020 m. gruodžio mėn. pranešime apie Lietuvos pažangą įgyvendinant prisijungimo prie EBPO metu pateiktos šalyje veikiančių įmonių valdymo peržiūros rekomendacijos, kurioms buvo pritarta 2020 m. lapkričio 10 d. įvykusio bendro Komiteto ir Darbo grupės narių posėdžio metu, Lietuvos prašoma artimiausiu metu skirti ypatingą dėmesį tobulinant bendrovių valdyseną ir po dvejų metų išvadose informuoti Darbo grupę apie nurodytose srityse pasiektą pažangą, įskaitant valstybės valdomų įmonių, vykdančių komercinę veiklą, pertvarkų vykdymą.

Valstybės valdomų įmonių masto sumažinimas taip pat akcentuojamas EBPO atliktoje 2020 m. Lietuvos ekonominėje apžvalgoje, kurioje pateikiama rekomendacija *toliau stiprinti valstybės valdomų įmonių valdymą ir valstybės valdomas įmones, jei nėra įtikinamų priežasčių valstybei valdyti, parduoti privatiems investuotojams*.

Pažymėtina, kad Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, valstybės prioritetiniame projekte „Optimali valstybinių įmonių ir viešojo valdymo sistema“ nurodomas tikslas – *įvertinti kiekvienos valstybės valdomos įmonės buvimo valstybės nuosavybėje naudą ir kaštus, peržiūrėti juridinių asmenų teisinių formų, kuriomis veikia valstybė, rūšis ir atsisakyti tų formų, kurios sudaro sąlygas valstybei ir savivaldybėms konkuruoti su privačiu verslu tose ūkio šakose, kuriose valstybės dalyvavimas nebūtinai ir valstybė ūkinėje veikloje dalyvaus tik tais atvejais, kai egzistuoja rinkos nepakankamumo situacija, o valstybės veikimas atitinkamoje situacijoje bus proporcingas, t. y. pasirenkant mažiausiai konkurenciją iškraipantį būdą*.

Atsižvelgiant į tai, kad EBPO rekomendacijų įgyvendinimas yra vienas svarbiausių prioritetų tiek Lietuvos Respublikos Seime, tiek Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, būtina imtis visų reikiamų priemonių tam, kad būtų užtikrintas EBPO rekomendacijų ir Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos tikslų ir priemonių įgyvendinimas. Todėl Ekonomikos ir inovacijų ministerija, įvertinusi valstybės nuosavybės reikalingumą tokiose bendrovėse, kurios vykdo išskirtinai komercinę veiklą, taip pat siekdama ilginiui visiškai atsisakyti valstybės įmonės teisinės formos, siūlo įtraukti į Planą dėl įvairių priežasčių išbrauktas valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemones ir nustatyti jų įgyvendinimo terminus:

1) dėl uždarnosios akcinės bendrovės UAB „Projektų ekspertizė“ (Ekonomikos ir inovacijų ministerijos valdymo sritis) valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo, įgyvendinimo terminas – 2021 m. gruodžio mėnuo;

2) dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Panevėžio veislininkystė“ (Žemės ūkio ministerijos valdymo sritis) valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo, įgyvendinimo terminas – 2021 m. gruodžio mėnuo;

3) dėl akcinės bendrovės „Kiaulių veislininkystė“ (Žemės ūkio ministerijos valdymo sritis) valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo, įgyvendinimo terminas – 2021 m. gruodžio mėnuo;

4) dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Šilutės veislininkystė“ (Žemės ūkio ministerijos valdymo sritis) valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo, įgyvendinimo terminas – 2021 m. gruodžio mėnuo;

5) dėl akcinės bendrovės „Problematika“ (Susisiekimo ministerijos valdymo sritis) valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo, atitinkamai pasiūlius išbraukti įmonę iš nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąrašo, įgyvendinimo terminas – 2022 m. birželio mėnuo;

6) dėl akcinės bendrovės „Detonas“ (Susisiekimo ministerijos valdymo sritis) valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo, atitinkamai pasiūlius išbraukti įmonę iš nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąrašo, įgyvendinimo terminas – 2022 m. birželio mėnuo;

7) dėl valstybės įmonės Valstybės žemės fondo, valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro ir valstybės įmonės Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ (Žemės ūkio ministerijos valdymo sritis) veiklų konsolidavimo ir reorganizavimo jungimo būdu ir po jungimo veiksiančios valstybės įmonės pertvarkymo į kitos teisinės formos juridinį (ius) vienetą (us) įgyvendinimo terminas – 2023 m. gruodžio mėnuo.

Plano projekte taip pat siūloma įtraukti naujas valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemones:

1) dėl valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos (Aplinkos ministerijos valdymo sritis) pertvarkymo į akcinę bendrovę; įgyvendinimo terminas – 2023 m. gruodžio mėnuo;

2) dėl valstybės įmonės Registrų centro (Ekonomikos ir inovacijų ministerijos valdymo sritis) pertvarkymo į akcinę bendrovę; įgyvendinimo terminas – 2023 m. gruodžio mėnuo;

3) dėl valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos (Susisiekimo ministerijos valdymo sritis) pertvarkymo į akcinę bendrovę; įgyvendinimo terminas – 2022 m. gruodžio mėnuo;

4) dėl valstybės įmonės „Mūsų amatai“ (Teisingumo ministerijos valdymo sritis) likvidavimo (Plane buvo numatytas pertvarkymas į viešąją įstaigą), įgyvendinimo terminas – 2023 m. sausio mėnuo;

5) dėl valstybės įmonės „Regitra“ (Vidaus reikalų ministerijos valdymo sritis) pertvarkymo į kitos teisinės formos juridinį vienetą, įgyvendinimo terminas – 2023 m. birželio mėnuo;

6) dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Šilutės polderiai“ (Žemės ūkio ministerijos valdymo sritis) valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo, įgyvendinimo terminas – 2021 m. gruodžio mėnuo.

Atsižvelgiant į tai, kad nebuvo priimti kai kurie įstatymai, reikalingi įmonių pertvarkymui, o jų svarstymas vyksta Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. pavasario sesijoje arba numatytas rudens sesijoje, Plano projekte siūloma pakeisti kai kuriuos priemonių įgyvendinimo terminus:

1) naujos viešosios įstaigos įsteigimo jai perduodant valstybės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro viešojo administravimo funkcijas ir valstybės įmonės Statybos produkcijos

sertifikavimo centro pertvarkymo į uždarają akcinę bendrovę terminą siūloma perkelti į 2021 m. gruodžio mėnesį (buvo 2021 m. gegužės mėnuo), o po pertvarkymo veikiančios uždarnosios akcinės bendrovės valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo terminą siūloma perkelti į 2022 m. kovo mėnesį (buvo 2021 m. gruodžio mėnuo);

2) valstybės įmonės „Lietuvos prabavimo rūmai“ pertvarkymo į viešąją įstaigą terminą siūloma perkelti į 2022 m. liepos mėnesį (buvo 2020 m. gruodžio mėnuo);

3) valstybės įmonių „Oro navigacija“, Lietuvos oro uostų, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos ir Vidaus vandens kelių direkcijos pertvarkymo į akcines bendroves terminą siūloma perkelti į 2022 m. gruodžio mėnesį (buvo 2021 m. sausio mėnuo).

Atsižvelgiant į Kultūros ministerijos siūlymą, uždarnosios akcinės bendrovės „Lietuvos kinas“ likvidavimo terminą siūloma perkelti į 2022 m. gruodžio mėnesį (buvo 2021 m. liepos mėnuo).

Kartu teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo projektą (toliau – Protokolo projektas), kuriame siūlome pritarti Plano projektui, pavesti Plane nurodytoms atsakingoms valstybei atstovaujančioms institucijoms pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai informaciją apie jų valdomų įmonių, nurodytų Plane, pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių vykdymą iki kiekvieno pusmečio paskutinio mėnesio 1 dienos, o Ekonomikos ir inovacijų ministerijai kas pusmetį Vyriausybės pasitarime pateikti informaciją apie Plane nurodytų valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių vykdymą. Protokolo projekte taip pat siūloma pavesti Žemės ūkio ministerijai iki 2021 m. gruodžio 1 d. pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai sprendimus dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Lietuvos žirgynas“, uždarnosios akcinės bendrovės „Genetiniai ištekliai“ ir akcinės bendrovės AB „Lietuvos veislininkystė“ tolesnės veiklos perspektyvų ir galimų pertvarkų, atsižvelgiant į atlikto įmonių audito ir išorės ekspertų atliktos studijos dėl genetinių išteklių užtikrinimo ir saugojimo galimybių šalyje rezultatus.

Prašom klausimą dėl valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo svarstyti Vyriausybės pasitarime.

PRIDEDAMA:

1. Protokolo projektas, 1 lapas.
2. Plano projektas (Protokolo priedas), 15 lapų.
3. Plano lyginamasis variantas, 16 lapų.
4. Valstybės valdomų įmonių sąrašas (lentelė), 4 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė

Arturas Čaplikas, tel. 8 640 92 464, el. p. arturas.caplikas@eimin.lt